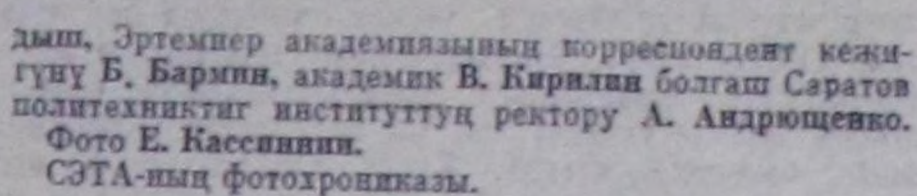

ИНФОРМАСТЫҒ ДЫҢНАДЫҒ

№ 81—82 (6408). 1966 ч. апрель 6, среда | Өртээ 3 көп.

Ол айтыргыны талаам-биле
ССРЭ-нің Министрлер Чөвүтөлинин
Даргазы А. Н. КОСЫГНИ илеткел

(Уланчызы 4-кү арында).

ЭШ А. Н. КОСЫГЫНДЫҢ ИЛЕТКЕЛНИҢ УЛАҢЧЫЗЫ

(Эгиз 1, 2, 3-мү арыннарда).

Химия продукцияларын шынары бекитеринче болгаш ас-сориментиниң калбарыныча, чаа химия продукцияларын бүдүрүп организаастарына улут кичээниң салдынан ту-рар ужурул.

Улуу ажил-агыйн техника талазы-биле аде чепсегээрине болгаш күш-ажалын бүдүрүшкүчү бекитеринче машина тууушкуну шиптирлэп болду ойнап турар.

Совет машина тууушкуну бодунун аргаларынын талазы-биле бекит бүдүрүшкүчү техникага улуу ажил-агыйнны хер-регедип хандырар аргалыг. Боттарынын техниктиг характе-ристикаларын талазы-биле делегейиниң аң дээр өлгөр хан-дирлерин деңгээлде турар азы олардан ажып турар хай санын азы-бүрү дөрлөдөрүн дыка хай машина тууушкуну заводтары бүдүрүп үлдүрүп турар. Чикээ, Кривой-Рог болгаш Челябинск металлургия заводтарына 1964 чылда ажылга-ла кирген бляминилерин бүдүрүшкүчү даштыкка эң улут агрегаттарын бүдүрүшкүчүлүк арын-ла ийи катап бекит бооп турар. Братск болгаш Красноярск 130-терге делегейде эң-не күчүлүт гидроэлектростанцияларын болгаш оларга генератор-ларын бүдүрүп дүлдүргөн. Мынганга домна сүмүлүрүмгө бол-гаш цемент үлестүрүмгө эң ааа дөрлөдөрүн, эң улут экска-ваторларын бүдүрүп шиптирлэп алынган. Металл болбаа-зыралып кылыбынга азы уениң автоматтыг болгаш чартык автоматтыг 1300 ажыг комплект шүгүмүрүн сөөлү чылдар дүргүчүндө тургузулган.

Ийиң болбооз хай-хей заводтарда техниктиг кенел-тегиниң талазы-биле амыг уениң негесделеринден хо-жадап турар машиналарын болгаш дөрлөдөрүн бүдүрүп үлдүрүп ийи-лаа узамчыл турар. Чикестерин бирээни бо-дур. 1958 чылда ТЭ-10 дээр чаа тепловоздарын хевирлерин бекиткен турар. Оон узатпаанда узам болбаа-зыралыг теп-ловоздарын чогаалып кылган, оларын күчүлүт амыг үеде мас-салын-биле бүдүрүп үлдүрүп турар ТЭ-3 дээр тепловозтардан бот-тун чартык — ийи катап улут болуп турар. Чед чыл эр-кем, мынчалар-лаа чаа тепловоздарын хей-биле масалыг бү-дүрүп үлдүрүп ийи-лаа организаастаан. Оларын 1965 чыл-да эртен тепловозтарга бодалга, барык 4 катап эвээштин бү-дүргөн. Лугансктин, Харьковтин болгаш Бюлмюна заводтары-нын үлдүрүшкүчүлүк дөрлөдөрүн болгаш чаа тепловоздарын метчелер кылдыр ажилаларын үлү-биле саадааткан, а Харьков-та «Электротехмаш» заводунун үлдүрүшкүчүлүк электр де-риллелер бөрин хандырбаанар. Новочеркассинин болгаш Тбилисинин электровозтар элээр заводтарында электровоз-тар бүдүрүп үлдүрүп талазы-биле байдал баа-ла шак нын.

Бистин заводтарыныч, бүдүрүп үлдүрүп турар дерл-елерин боттарынын техника-экономикиг көргүзүлгөсүнүн та-лазы-биле ала-чүртүп болгаш делегей эртемниин база техник-териниң эң чедикшилеринин деңгээлде турар ужурул. Чикээ, дөрлөдөрүн бекит механизацияланган бол-гаш ала-чүртүп болгаш дөрлөдөрүн масалыг-биле бүдүрүп үлдүрүп шиптирлэп алыр алаар. Бүдүрүп үлдүрүп турар дер-риллелерин, замыктын мурунча энергетиктиг бляктарын, домна болгаш каң элдилерин бүдүрүшкүчүлүк хергетинер агрегаттарын, химия болгаш нефть болбаа-зыралыг заводтар-га херектиг дерлелелерин элчиле күчүлүрүн ажил-биле үл-гүлүрүн күштелдирер ажилды калбак хемчээлдин-биле пор-тсаа чогуур.

Конструктор бөдөрларынын родин шиптирлэп-биле бекит-тер, оларын бүдүрүшкүчүлүк үлүм сыйып холбоштылар, конструкторларын чогаалыкчы ажилына, алаар боттарынын аргаларын илеридерин дээр байдаларын тургузар, ажил-лап кылган турар төлөвилелеринге конструкторы талазы-биле шиптирлэп-биле техниктиг бекит деңгээлдин ханды-рар дээр конструкторларын харысалганын улам бекитер керек. Конструктор ажилын бекит деңгээлдинерин бо-дурганга ийиңи бээр чүгүдө. Бүдүрүшкүчү чаа машиналар-ны, дерлелелерин болгаш приборларын массалыг-биле чогуур өйүндө киирер төлөдө, конструктор ажилдарга доктаамал күрөдөрларыг турары эрежок чүгүдө.

Даргаалар-пресстөр дерлелелерин болгаш металл кестирер эң-не депшилерин станоктарын, ылангыч ийи бүдүрүшкүчү станоктарын, тускай болгаш агрегаттыг, хоюлгаш шевелдер бааа доозулуп кылдыр станоктарын, автоматтарын болгаш чартык автоматтарын бааа ол шыкшан автоматтыг шүгүмүр-нин бүдүрүшкүчүлүк мурун хажуурун Курипан болгаш Станок тууушкуну болгаш инструментаалыг үлестүрүм ми-нистерство хандырлаа чогуур. Программны башкарылган станоктарын бүдүрүп үлдүрүп ийиңи каталогтарын хемчег-терин алыр эрежок чүгүдө.

Стандарттар комитети машина тууушкуну министрстволары-биле казы машиналарын болгаш приборларын бекитерин бааа дээрларын чалгыс аай болгаш таарымчалыг болуур.

Прибор тууушкуну заводтарын техника талазы-биле чартык чепсегээр, амыг уениң приборларын, бирги ээлгедө, авто-матчылыгын, контролүлү болгаш технологтуг чорутула-лары таарымчалыгын херекселерин, бүдүрүшкүчүлүк хемчээ-лдерин приборларын бүдүрүп үлдүрүп ийиңи каталогтар, алаар. Улуу ажил-агыйнны техниктиг деңгээлдин бекитерин-биле электротехника салык машиналарын бүдүрүп ийиңи каталогтар, са-налга машиналарын шынары бекитер, шиптирлэп, са-наашкын болгаш төлөвилел ажилаларын, бүдүрүлгөн эрге-лөрүн саада херекселерин калбаа-биле ажилаларын хан-дырар эрежок чүгүдө.

Улуу ажил-агыйнны хергелелерин барымдаалар көргөш, машина тууушкуну алыр бүрүшү хажуулерин кол айттыр-ларын Директивалар төлөвилелерин токтаткан.

Энергетиктиг, металлургия, химия болгаш нефть машина тууушкуну, электротехника болгаш радиотехника азын эр-терин баш бурунгар көрүп турар. Трактор тууушкуну болгаш кездээ ажил-агыйнны машина тууушкуну мурун-да улут сорулгалар салынып турар. Автомобиль үлестү-дүргөн хажуулар алыр ужурул. Чыкк автомобильдерин бүдүрүшкүчүлүк 1,6—1,7, а чикк автомобильдерин — 4 катап көзүлгөдөрүн төлөвилел турар.

Ажылдап турар заводтарын калбарыг болгаш чаа авто-мобиль заводун туууш кылдыр алаа негетинип турар. Ма-шина тууушкуну амыг үеде ботунун техниктиг деңгээл бол-гаш тускай эртемниг калбарынын бар турары-биле машина-ларын бааа дөрлөдөрүн делегей рыногыга чедикшилерин чаржып болур шак ийиңи продукцияг бүдүрүп үлдүрүп ужурул.

Чик болгаш аш-чем үлестүрүмгө дерлелелерин бүдүрүп үлдүрүп турар машина тууушкуну алырларын хажуу-леринче озаа кичээлгөйи салыр керек.

Ол адырларга бүдүрүшкүчүлүк дерлелерин дыка улгатырар, эерип аргыг болгаш шевелдер кылдыр бүдүрүшкүчүлүк, трикотаж, галатеря болгаш ийи фабрикаларын, аш-чем болгаш аш-сүт үлестүрүмгө чаа дөвирин, бекит бүдүрүшкүчүлүк үш мүн хире машиналарын массалыг-биле бүдүрүп үлдүрүп шиптирлэп алыр сорулга түрүп турар.

Аар болгаш хай күш үер ажилдарга машиналарын болгаш механизаторларын бүдүрүп көзүлгөдөрүн беш чыл планынга көөр болла чогуур.

Бүдүрүшкүчүлүк дерлелелерин ажилаларын улам эки-дириниң, ылангыч оон ажилынын ээлгелгил болурун бекит-териниң үкөөл-биле, ажилдап турар заводтарга продукция бү-дүрүп көзүлгөдөр талазы-биле эвээш өвөс курулардыр ма-шина тууушкуну бар болуп турар. Бүдүрүшкүчүлүк оругуларын чамдыкын бодунун курталга фондузун калбарыныча ажиллаар аргалыг болу бээр-биле ажилаларын чаа калбарын хаара тудары чигээр алаар.

Чаа беш чылда ийи, сазын болгаш ийи болбаа-зыралыг үлестүрүмгө боттуг өскөртөлөр болур. Ийи болгаш ийи бол-баа-зыралыг үлестүрүмгө үлүг өвөс кылдыр номенкла-

туразын амыг чедир бүдүрүп үлдүрүп турар, мынган хорам-чазы ам-лаа улут. Ийиш болбаа-зыралыг кылдырыны амыг үеде технологтуг бүдүрүшкүчүлүк дээрларга, бисте тава-рылгаларын хай нуруушкуну бир кубометр 3—5 катап эвээш продукцияг бүдүрүп турар. Капитал салыш-кыннар болла чиг-эти комплекслиг чартып кылдыр тала-зы-биле күчүлүрүн тургузарына уланган турар ужурул. Чиг-эти хай хемчээлгил эки ажилаларын күсүл-биле сазын, целлюлоза, картон, ылан-чотуу болгаш ылан-волок-нистег плиталар, чааылга кылдыларын, спиртти, дөржон-лер болгаш өске-даа продукцияг бүдүрүп азыр.

Беш чыл ичинде ийи болбаа-зыралыг улут бүдүрүшкү-лерин ылангыч чүртүп чык чүгүтө тутуулап турар. Оларын аразында Братсктин ийи үлестүрүм комплексин, Краснояр-скийн целлюлоза-сазын компания болгаш Амурс-Восто-скийн целлюлоза-картон компания бар. Сибириниң болгаш Иркутск Чың чүтүгү районнарыга барык 2,5 мил-лион тонна целлюлозаны болгаш 1,3 миллион тонна картон-ну бүдүрүп күчүлүрүн туткан турар.

Картонну, ылан плиталарын болгаш хырбаалар шугайлар-ны бүдүрүп көзүлгөдөр талазы-биле көрдүгөн оналгалар-ын күсүлгөдөр 1970 чылда тууду мажын 60 миллион кубо-метр ажыгын камнап алыр хандырар.

Совет улустуг амырал дөвөдөдүн бекит турары чоңуң хергелел баранарын бүдүрүп турар үлестүрүм мурунча улут сорулгаларын салып турар.

Чик үлестүрүмгө 300 хире чаа улут бүдүрүшкүчүлүк туу-гузгары болгаш ажилдап турар 100 ажыг бүдүрүшкүчүлүк чартык дерлелерин көрдүкүп турар. Чик үлестүрүмгө бүдүрүш-күчүлүк өздүлгөсүн чылда ортумак темпелери 2,1 катап өвөс. 1970 чылда 9,5—9,8 миллиард дөрлөдөрүн метр-тааыны, 1,65 миллиард аргылыг кылдыларын, 610 миллион аш хем индустриг бүдүрүп үлдүрүп турар. Аргылыг кылдылар үлестү-рүмгө хажуулеринче озаа кичээлгөйи салыр. Беш чылда аргылыг кылдыларын 75 фабрикаларын тудары көрдүгөн. Бүдүрүп үлдүрүп чүтүгү чылда 120 миллион эң ийиңи болуп 100 ажыг дараалыг фабрикаларын ажиллаа киирер, ам ажилдап турар хай-хей ийи фабрикаларын чартык дерлелер.

Бүдүрүп үлдүрүп турар продукциянын асортиментиниң хай пелин чартыгын хандырар сорулга чик үлестүрүмгө ажилаларын мурунча салдынып турар. Үлестүрүм болла чаа, садып алылгыча сорулгаларын бараанарын үр-гүлүг бүдүрүп үлдүрүп, оларын чоңа садылгач, ынтанган ук барааннарга хергелелди тургузар ужурул.

Кездээ ажил-агыйн ажилдап кылдыр үлестүрүмгө ажил-лап кылдыр-биле казы, хөвөянн, дүтүг, хендирин, алы-кештиг болгаш өскө-даа чиг-эти шынары ажилдерин хан-дырларын чүгүдө хемчеглерин ажилдап кылдыр, кездээ ажил-агыйн бүдүрүп турар үеде бекителдеринче болгаш үлестү-рүмгө бүдүрүшкүчүлүк сөөлүгү чедириниң үеде ол чиг-эти шынары дээр харысалганын ылангыч тодарайлаар ужурул. Оң-биле холбоштыр ол чиг-эти үлестирин бааа оон шынарын баксарай бээрн болгаш төлөдө, хамаар-гыч турар организаастарга транспорт херекселерин, сааа аймаан болгаш өске-даа чүгүдө чүдүлгөн планга баш бу-рунгар көргөн турар ужурул.

Химия үлестүрүмгө ажилдап кылдыр химия волюнтариз-мин, кылалык хейрегерлер чиг-эти бүдүрүшкүчүлүк, плен-каларын болгаш химияны өске-даа материалдарын шына-рын дыка бекитер чаа чык болгаш аш-чем үлестүрүмгө бүдүрүшкүчүлүк багыт шынарыг чиг-эти чедирин дээр шыгыгын харысалганын хандыр ужурул. Хо хемчеглерин боттарынын болла, үлестүрүмгө ылангыч үлестүрүмгө калбак хергелелди бараанарын асортиментиниң калбар-тырын хандырар, күш-ажалын бүдүрүшкүчүлүк бекитер, продукциянын бот-үезин чигитер болгаш бараанарын шынары экиндер.

Эң-не азы-бүрү хевирин бекит шынары аш-чем ба-раанарын-биле туртканга чоңуң кер болганга үзүктөл-кө хандырар сорулганы күсүлгөдөр ужурул бис. Аш-чем үлестүрүмгө продукциянын хемчээл ол чылдарда 1,4 ка-тап көзүлгөдөр.

Күрүнө куруларларын чиг-эниңден эйи бүдүрүмгө 1965 чылда 4,8 миллион тонна турганга бодалга, беш чылда төнтүрүдө 5,9 миллион тоннага чедирин төлөвилел-тинип турар, быштатты, сүт продукциянын бүдүрүп элээн көзүлгөдөр.

Балык тударын 1,5—1,6 катап көзүлгөдөр көрдүкүп ту-рар. Бо сорулга-биле балык үлестүрүмгө флотун амыг үе-дин балык тудар улут-улут суднолары-биле долдур хандыр-ар көрдүгөн, оларын хай кезин бекит шынарыг продук-циянын бүдүрүп үлдүрүп эштин чорутуу заводтар болур. Ба-лык үлестүрүмгө ажилдап кылдыр бодунун флотун эң ажил-лаар, балык продукциянын бот-үезин доктаамал күдү-дүлгөдөр чедип алыр ужурул.

Хөвөбекте болгаш сугта балык өстүрер ажил-агыйн кал-баа-биле хажуулерин беш чыл планынга баш бурунгар көөр алаар. Хемчегер болгаш хөвөдөр балык куруларларын кам-галары эки болуп турар ужурул.

Үлестүрүмгө коммунал бүдүрүшкүчүлүк аргалыгын амыг суу-биле хемчегер, хандыр болгаш сүт мөөк-нөшкүлүк бекитилгелер бааа хирелдерин бүрүлүгү кичи-лдерин шыгыгын харысалганын хандыр керек.

Аш-чем үлестүрүмгө чаа байдалдар ажилдап турар. Ба-рааннарга хергелелер улам хай азы болу, а оларга негел-де угадып турар. Ийи-бүрү хевиринг полубабрикаларын, куулар кылдыларын, савалаш өйкө салар продуктуларын бүдүрүшкүчүлүк алаар калбарын, консерва үлестүрүмгө ажил-лаа шыгыгын-биле экиндер чүгүдө.

Калбак хергелелди бараанарын бүдүрүп — чүгүдө болгаш үлестүрүмгө сорулга. Оң күсүлгөдөр парти, совет, профсоюз, комсомол организаастарын — бүтү хай-ия-тиния үргүлүшкүчү контролун алаага турар ужурул.

Эштер! Үлестүрүмгө хажуулеринге төлөвилелдинг планын күсүлгөдөрүн эң чүгүдө чүгүдө сентябрь Пленумга бадылаан, чаа экономиктиг реформаны үлестүрүмгө бүдүрүш-күчүлүк шиптирлэп болур. Ажилчаларын болгаш алаба-лаакчыларын ийиңи саны 300 мүн кийинде ажил турар элээн каш улут бүдүрүшкүчүлүк ам бекит ол системаже шип-чээ. Ажилдап турар кийилерин ийиңи саны 700 мүн хире кийиңи чедип турар элээн хай улут бүдүрүшкүчүлүк II квар-талда олзе шипчип кирер. Оон соонда чаа системаже ма-шина тууушкуну болгаш аш-чем үлестүрүмгө, пас-тааа үлестүрүмгө чамдык адырларын шипчелгелер эгелээр. Чаа системаже шипчээ ажилчаларын болгаш алаба-лаакчы-ларын ийиңи саны 1967 чылдын эгесинде үлестүрүмгө ажил-лап турарларын ийиңи санынын үштүн бир хире болур.

Чаа системаже шипчип турар үеде, үлестүрүмгө бүдүрүшкү-лерин баштайгы ийи болуп 150 миллион рубльдин үлестүрүмгө продукциянын немелде кылдыр бээр болгаш пландан ажыг 56 миллион рубльдин аргы оруданын алыр дөвө хөвөдөгү болууга алаанар. Шипчелгелер бүдүрүшкүчүлүк хай нурууш-күчүлүк бүдүрүшкүчүлүк болгаш оругу алыр талазы-биле улгаты-тырган планын I кварталга алыр күсүлгөдөр. Күрүнө бөжө-диниң орудаларын өскөн. Бүдүрүшкүчүлүк хажуулеринг материал-дыг ийиңи бериншиктин болгаш социал-культура хемчеглер-ин бааа чүртүгүдө туудуңу чогуур фондулар бүдүрүшкүчүлүк-те тургустунган. Ажилчаларын болгаш алаба-лаакчылар-нын ажил төлөвүн бекит.

Чаа беш-биле ажилдары материал-техниктиг хандырлар-ны шипчелгелер организаастарын негеп турар. ССР-нин Ми-нистерстволарын материал-техниктиг хандырларга та-лазы-биле Күрүнө комитети болгаш министрстволар хан-дырла организаастарын ажилын алаандан үсүгүгө чедир эки-ндер ужурул.

Чаа системаже шипчелгелер бүдүрүшкүчүлүк ажил-агыйн байдалды эки талазын боттуг-биле чартып, күш-ажалын бүдүрүшкүчүлүк асортиментин, материалдарын камнаарына, продукциянын бот-үезин чигитеринге, шынарын экиндер-инге ажилдап кылдыр сорулгалын бекитип турар.

Бистин куруларларыныч бир өвөс булут эки ажиллаар

IV. КӨДЭЭ АЖЫЛ-АГЫЙ

Бистин чүртүгүсүн экономикамын хажуулеринде озаа чүгүдө роль кездээ ажил-агыйн алаар. Кездээ ажил-агый болла улут ажил-агыйнын өске адырларын өздү-лгөдөр болгаш ажилы чондарын материалдыг чагай чоруту-нуң көзүлүшкүчүлүк дыка тодарайлап турар.

Беш чыл планынын талазы-биле кездээ ажил-агыйн ха-маарышкан Директивалар болла СЭП ТК-нын март Пленуму-нун шиптирлелеринде үндөдөлгөдөр. Чед болгаш мал ажил-агыйнын продукциянын бүдүрүп ийиңи каталогтарын, оон хөв-жүдөдөдүн бекит болгаш бижыг темпелерин хандырары—кездээ ажил-агый талазы-биле беш чыл планында кол сорулга кылдыр салдынып турар. Кездээ ажил-агыйнын бүтү про-дукциянын чылда ортумак хемчээл эртен беш чылдагы оон ортумак бүдүрүшкүчүлүк деңгээлге бо чылдарын дүргү-дө 25 хуу улгатыр ужурул.

Тараа бүдүрүп мурун турар темпелер-биле өвөс ужурул. Тараанын чылда ортумак чылдазын 30 хууга көзүлгөдөр болгаш 167 миллион тоннага чедирин көрүп турар.

Кездээ ажил-агыйнын өске продукциянын чылда орту-мак бүдүрүшкүчүлүк хемчээлгөдөр чедирин болуп турар:

— Чигир сөккөдөр 1961—1965 чылдарда ортумак-биле 50 миллион тонна турганга бодалга 80 миллион тонна чедир-ер:

— Хөвөянн	5 миллион тонна турганга бодалга 5,6—6 миллион тонна чедир-ер
— Картофель	81 миллион тонна турганга бодалга 100 миллион тонна чедир-ер
— Эгити	9,3 миллион тонна турганга бодалга 11 миллион тонна чедир-ер
— Сүтү	65 миллион тонна турганга бодалга 78 миллион тонна чедир-ер
— Чуурамы	20 миллиард борбак турганга бодалга 34 миллиард борбак чедир-ер

Тараа ажил-агыйнын көзүлгөдөрүн эң чүгүдө аргалы болла, оон дүжүктүрүп бекитер болур. Ааа хамаарышкан хамык-тын мурунча чед ажилын куруларларын бекитер, оон эр-теме үндөдөл чорутары эрежок чүгүдө. Бойдус бай-даларын талазы-биле ийи-бүрү ылгаларыг бистин чү-дүлгөсүн канчаар-лаа аажок үлүг дөвөсүлгөдөр чед ажилы-нын бүтү районнарга чалгыс айл системаны туруп шынаас болбаанар. Маана чалгыс хепке кутуна шыкшан чүтү туруп болла, алаа ажил-агыйн эртеми, тускай эртемниг болгаш сорулгаларга бааа колхозларда практиктер шиптирлэп сөстү сөлдөр ужурул.

Тараа бүдүрүп Украинанын, Сөнгү Кавказын, Топ кар-хөвүнүг областтарын, Поволжье, Казахстанын, Сибир-ин районнарыг моон сонгар дыка сайыраар ужурул. Тараа куруларларын дүжүктүрүп бекитериниң улут куру-ларын ол районнарга бар.

Тараа шадер аажок болганга, дыка улут шадер хөвү-үлүгүшкүчүлүк таарымчалык күр чед районнарында байла-че ССР-ниң Кездээ ажил-агый министрстволу, РСФСР-ниң болгаш Казах ССР-нин Министрстволарында озаа кичээл-гөйи улгатылаар чогуур. Ол чедерге чед ажилын систем-мазын эң кыска хуусаа таарымчалыг тургузар, тараанын бекит болгаш бижыг дүжүктүрүп чедип алыр керек.

Беш чылда шиптирлелдине чогуур чаа сорулгаларын бирээш болла, Россия Федерациянын кара хөвүнүгүг өвөс озаанганга, Белоруссияга, Прибалтика республикаларына, Польсеге болгаш Украинанын барын районнарында кездээ ажил-агый бүдүрүшкүчүлүк көзүлүшкүчүлүк чедип алыр болур. Тууларын куруларларын, күжүлүгү хөвүнүгүлүк чүгүлүкүлүк, минералдыг болгаш органиктиг хемчег-терин ийиңиңиң арга-биле ажилаларын, ситен та-рылганын хажуулерин талазы-биле болгаш өске-даа агро-техниктиг ажилаларын ол районнарга улут хемчээлгөдөр чорут-тарын көрүп турар. Ол районнар хай саныг сүтү, эгити, та-рааны болгаш өске-даа продукциянын немелде турар. Четир өл-шынтыг өске-даа зоналарже улут кичээлгөйи улгатылар. Ол зоналарже хемчегтериниң хергелел тургаш, кездээ ажил-агыйнын дыка хай чик үлестиг продукциянын, ыла-гыч барааныг тарааны ал болур. Мынчанган, өл-шын-биле хандырлган бүтү зоналар моон мурунча турганга бо-далга деңгел чепсө калбаа-биле ажилалтынар.

Бекит үнүш-дүжүктүрүп хөвүнүгүг кандаалч районнарга — Азияга, Сөнгү Кавказтын чамдык кезинге, Поволжье бол-гаш Украинанын мурун чүгүтө суггарылга талазы-биле ажилаларын улут хемчээлгөдөр чорутар.

Өл-шын элбектиг озаанга куралдары болгаш кандаачал районнарын суггарып кездээ ажил-агыйн интенсификаст-тарын ботандырар болгаш тараа куруларларын-биле хергелеш-тир хөвөянн, чигир сөккөдөр, хендирин, тарымал тоорукту, ногадарын, чимистерин, виноградын, ол шыкшан хай чылдыг ситенерин бүдүрүп калбартыр арганы боор.

Мал ажилын продукциянын бүдүрүп улгатырарын болгаш оларын шынары экиндерин улут сорулга болур. Ону шиптирлелдерин кол аргазы — малдыг бижыг хем-суурун тургузары, ааа үндөдөлгөдөр мал ажилын продукциянын: малларын деңгээл болгаш семис-шымар байдалын, сүт саалдазын, дүк кыргыдазын бекитер, а ол шыкшан малдыг болгаш күштүг баш санын өстүрер болур.

Мал чеминге хергелелер тарааны, хай болгаш чалгыс чыл-дыг ситенерин тарып, бүдүрүп көзүлгөдөр-биле холбош-тыр шадерин боту үнган мал чемини ажилаларына улут кичээлгөйи уланганга турар ужурул. Казахстанда, Сибир-де болгаш Сөнгү Кавказтын элээн хай районнарында дөвөм шынаалар бааа оларлар эштин бол мал болгаш хай ажилын хажуулеринге таарымчалыг байдалды тургузуу турар. Ажил-лаал ол чедерин экиндериниң талазы-биле улут ажилдарын ботандырарга ажилаларын шынарын планга көрүп турар. Ол хергелелерин экономика талазы-биле эң ажилыг кылдыр чорутуулар керек. Мал чемини куруларлар тараан шадерин оон-биле хергелештир эң ажилалары бааа эрежок чүгүдө. Кездээ ажил-агыйнын бүдүрүшкүчүлүк программанын ийиңи-инде көөргө ийиңи болуп турар. Ол программанын күсүл-гөдөр хандырар төлөдө, кездээ ажил-агыйн азы-бүрү тех-никаны хай-биле бээрн Директивалар төлөвилелдине көргөн.

Амыг үеде бистин тракторнуң болгаш кездээ ажил-агыйнын машина тууушкуну тарааны, чигир сөккөдөр, картофель, хөвөянн, күжүлүгүлүк бүдүрүшкүчүлүк механика-аастарына херектиг барык бүтү-ле машиналарын бүдүрүп турар. Хендирин, ногадарын болгаш өске-даа куруларларын тарып өстүрүшкүчүлүк бааа дүжүдө ажал алырларга, а ол шы-каш мал ажилында ажилдарын механизацияга херектиг машиналарын системанын амыг үеде ажилдап кылган турар.

Бар заводтарын чартып, чаа заводтарын, ылангыч шип-тедиктерин, агрегаттарын болгаш аргык кезектерин бүдү-рүп тускайлапкан заводтарын тудары көрдүкүп турар. Эң улут чаа трактор заводун чооку чылдарда Павлодарга (Казах ССР) тудар. Тракторларын шынарына болгаш кыаар чүдүлүгү чарыдаарын дыка кызырылгач озаа кичээлгөйи машина тууушкунунын талазында улгатылар турары эрежок ч

Съездинин хун демдеглели

Съездинин апрель 4-түн эртенги хуралы кайтамчы өөрүнчү диндиг-биле эгелзэн. Делегейе бир-ле дугаар Айны дескидир орбитаже салып ийдүргөн «Дуна-10» деп совет автоматтыг станция Айны бир дугаар кылымал спутинги алпарган. Автоматтыг станцияны тургузарына болган салып ийдүрүнгө киришкен эртенденерия, конструкторларын, инженерлерин, техниктерин болган ажилчыларын съездинин алдереинге чоруткан чагаалында ол дугайын дыктаган. Боттарынын ийди чедикчинин олор СЭКП-нин XXIII съездинге тураскалганар.

Кажан хурал даргаан Ш. Р. Рашидов комсомол чыгыры алыч-чарынын чагаалын помчуп турду. олугарынан адыш чакпал, чуулдуз-дугунгун уйнер дыналгылаан. Шахтерлар, металлургалар, тараажылар болган малчынар, эртенги, куз-туранын, партия, куруне, хой-ниини ажилдакчылар тус-тузунда сеткил-сагыжынын өөрүшкүнү илереди тургулаан. Съездинин делегаттары — ужулукту-комсомалтар база-ла канчаар-даа аажок өөрүшкүнү хайныкан. Олар ийди болбас аргажок, бистин комсомол эртенденерия болган техниканын чад тилдегенге кайи хире уагт күш ийди-лер олар кымындаа артык экн билди болгайлар.

Байбанд олуруп турар 15 дилче олугулар окулдулар болган заада олугулар окулдуручулар залчыларга уч чагаанын сестерин бирден бирээ чокка олугулар бергенер...

Айны кылымал спутингиден дамчатын партия гимни «Интернационал» аялганын дынал көрө-лөнер, өшөр! — деп, хурал дарга-зы чаравыткаан.

Кайтамчы уагт залдын ишти шиппийн алпарган, байралагыл аялга дыналган уйен. Ол хогжуму шипту түрүп экн дыналганар, а оон соонда кекек минута иштинде адыш чаксаакшынын чагалынын турган...

Съезд болуун ажилын тургулу-дзэн. СЭКП Топ Комитетинин отет ителетин болган СЭКП-нин Топ ре-зюлюция комсомолунун отетунун та-лазы-биле эртенги хуралга сапал-оол солчулазын партиянын Пермь обкомунун бири секретары К. И. Галаншин эгелзэн.

Комсомол шигеэдин алдыры-га чад уагт базым болур — Айны кылымал спутингидин салып ийдү-рүшкүнү боттарындан бистин эр-тенденериянын, инженерлеринин чад болган ажилчыларынын чад кайтамчы чедикчининге сеткил-сагыжынын өөрүшкүнү иле-редин көрөй! — деп, ол болуун чу-гаалын эгелзэн.

Оратор болуун чагаалында СЭКП Топ Комитетинин октябрь болган оон соондугун Пленумунын партия-нын амьдыралыга, бүгү уагтка ужу-дугулаанын дугайын тайылыр-лап, уагтуну эргелен-башкарын аде тургусканын дугайын чуга-лаан.

Будурунделерин уагтунун сайы-рангайлыктын-биле калы, устун-ден келген инструктор болган дү-жүрүп уагелзээр чорук чокка ажилдаа, чад байдалга дагымдырган ажилын чедикчинин кымын шы-лаар, ийди ажил-агыйын кадрлар-ын шипин болган өөрдөр талазы-биле ажилын үндөйин-биле ажил-дери база чуугаа соруга болур деп, эш Галаншин медеглзэн. Кадрлар-биле ажил дээрге, бистин партиягыл хүлзөзөгө болуп келген болган бо-лур-даа ужураг. Амы уеде ол ай-тырыш олз уагт ужурагыл болур ужураг. Бистин чүгүрүска ажил-агыйын уагтуну кадрларын тус-кай мергежиян беддеринин чыгыс аай системанын тургузарын, будуру-лагын эртем бугу-биле уагтунууну принципин неген келген.

Топ Комитеттин отет ителетин-де партиянын болган чазактын ин-тервенциянын күтсөдзэрин орга-низациянын чуугаалын шипыл медеглзэн. Күтсөдзэрин хымылазы амга чедир бистин ажилында кош-как тала болуп артып турарын мин-нир болза чогуур.

Партиянын болган чазактын шипилеринин күтсөдзэрин ал-дын көрө бэр чадын таарыгалаар мурунай топ органдар, илангы молдуунда планнашынын органдары-ла бар болуга, ол дугайын чуга-лаар апар-дыр. Чуугаа шипилеринин хүлзөз алган, оон күтсөдзир ху-саазы шаг-ла-ла эртенги турда-ла, бот-таандырышыннын бестин эгелзөйш бавар, шак ийди таарыгалаарын чуугаа шипилеринин оон-он чиктиги адан болур ийи. Ийди байдал чүг-ле ажил-херекке хире чедирин турар эвес, харын-даа кадрларын шын эвес кижилер, политиктин шиптыкты ужраштыра бэр.

Чад беш чыл планын хүлзөз алган соонда, ажил-агый болган култура тургузушкунун айтырларыннын талазы-биле мурундаа хүлзөз ал турган шипилеринин катан эде көргөн, күтсөдзир эржежок чуугаа эвес деп санаппарын күш чок болдураа эки бөөр деп оратор саналаан. Онда чу-гула деп көрбөн чедир чад доктаа-лар хүлзөз алган херек чок, а бир эвес олар хүлзөз алдыган болза, чуугаа чокка күтсөдзир болган ол дээр тодогай кижилер харымлаар ужураг.

Оон ийди эш Галаншин бистин Төрөн чүгүрүскаа экономикагын по-тенциалын беддеринин Пермь об-ластын ажилды чоңууч салышкы-нын дугайын база чуугаалаан. Че-ди чылдын дугузунда кол будуру-де фондуз 1,8 катал көүдзөн, күш-ажалдын будуручуузу 57 хууга улгакан. Уагтуну будурунделерин хемжээлинин талазы-биле чед чыл планын хуусаа бетинге күтсөдзирин. Камада Вотикинын гидроэлектри-

станцияны, Ийинин чыгыс-биле ажилдаар станцияны, «Камбел-дин» база бекл вольтын аныгала-чыларын электртехниктиг завод-тары, Соликамскде солун сазыны-нын завод ажилдаа кирген, обла-стын барык бүгү деңгээлде не-фтин калып тил турар. Көдө ажил-агыйын материал-техниктиг бааза-мы база бижыкан. Колхозчуларын ак-ша орулгазы барык ийн катан көү-дзэн.

Партия Уставын чамлык парат-рафтарын өскөртү дугайында съез-дин кирген саналарын амьдырал-болу-ла неген келген дээрин оратор чуугаалаан. Россия Федерациянын талазы-биле СЭКП Топ Комитетинин Бюроу дүжүрүн соонда Топ Коми-теттин кидилерин күштелдирер болган оларын-биле бистин хары-лааыс бижыгар ужураг деп санап турар бис деп ол чуугаалаан.

Партиянын уагт чартылазла-рып үнелсн, оон иштинде чурт кам-галаалында оон өттүр көргөн поли-тиказын үр-туанеин херек кыры-нда минип өскөргөн. Армиянын бол-гаш Флотун коммунисттер, бүгү со-вет дайынчылар партия Топ Коми-тетинин политиктин шугтум болган практиктиг ажил-чоругулазын бу-рун-биле чуугулазын турар — деп, Совет Армиянын болган Шериг-Делай Флотунун Кол Политиктиг Эге-лелинин Начальниги Елишев съез-дин ийиринден чуугаалаан.

Сөүлү чылдарда СЭКП Топ Коми-тет шигит тургузушкунуна аныг-агы уагттарына, кадрларын бе-летээр болган кижилеринге, ше-риге партиягыл-политиктиг ажилды күштелдирерине хамаарышкан то-дарты шипилерин хүлзөз алган. Шериг Чувалдерин, командирер, полторангар болган партия органи-зациялар болуун ажилын үр чаа, эк-не бекл негелдере дүштүр тургузуш, дайынчы мергежиян база шеригтерин дайынчы белеткелди беддеринге бугу-ле бар аргаларын ажилдарыне күчөргөйи салып турарлар.

Хосталга база национал хама-рышас чорук дээр бүгү делегей ре-акциясында уагт демисежип турар бугу-ле уагтарынын күзөл-соруу бол-гаш иделти бистин дайынчылар-ыска чок деп оратор уламчылаан. Олар база америк империализмдин Вьетнам агрессиянын килеңгөш-кин-биле буруу шаап, маадырлыг вьетнам уагска акы-дунманын дем каттыжышканын илереди турар-лар.

Мун-мун кижилер, будун-будун шериг кезектеринин хуу састарын Вьетнам улустун хосталгазы дээр демисежип-биле эйн-турчарлар болуп чорутууга боттарынын беддерин дугайын медеглзэн турар деп, эш Ели-шевтин сестерин зал адыш чаксаак-шынын-биле утаан.

Оратор оон анында Армияда болган Флотта партия органдарынын бижыгалаары-биле чуу кылды турар дугайын чуугаалаан. Дайынчы бед-лет дайынчыларын ийи-политиктиг кижилерин-биле сирый холбаш-кан. Марксизм-ленинизмдин чүс-чүс университеттерин, партия школлары болган бугулар, офицерлер бажын-нары, солдаттар база матростар клуб-тары ажилдаа турар. Библиотекалар-нын ном фондуз, шериг солдатурын болган журналдарын тиражар-ын өзүп, киноустановаалар, теле-визорлар, радиоприемниктер көүдзөн. Шеригте албан хаап турар үнелди дайынчылар бүгү талагыл билигин болган күш-дүмүр дагытмышканын ап турарлар. Бистин Армияныс болган Флотуус оон анында аныктар-нын кижилеринин база өөрдөл-гөйи школаны болуп турар деп до-лу үндөйин-биле чуугаалаан болур.

Ийи идеологиянын аразында де-мисел — ол дээрге чүгүл чогаал-дын маргыздаа эвес, а бугуу тул-чуушкуну, мичангаш коммунист бугуу империализмдин идеологи-ятакалыга уагт илелетип демисел-ди болур ужураг. Кандыг-даа тул-чуушкунга шыкшан, ийелет демисел-ди бугу чексепер кездее белеп тур-бар ужураг. Революстуг теориянын шигеэдин алдырыне күчөргөйи бичин-даа сулардыр чорук хараа-дугыл байдалгаа чедирин болур. Моон уагтарында харын чамлык по-литик талазы-биле чепес, ийи чок чоруктуг истерия болуанда арты-рып турар чогаалдар үгүлсн кээп турар. Ийди фактылар ийн-чангыс-даа дикже, оларын бис көр-бөй эртирп болбас бис.

Социализмдин тилегиинче орук белеп чүе деп партия кажан-даа чу-гуалаалын турган. Ол орукка огул-чигилдер болган берге арттар-даа тургулаан. Партия анан шын үне-лди чогуур өйдө берип келген. Бистин чептеренисти шугтумча-рыне кажан-даа уагт чоробан бис, мичалза-даа шугтумчел партиягыл болган боттуг болур, бистин ийи-терхөөсө хоралыг эвес, а ажилыг болган ужураг деп санап келген болган санап турар бис. Бистин бот-тур байдалынысты хажынды тур-чоругаалдарын авторларын-даа, оон чырыкче үнүп көргөнгө күзөлд-иш күзөл чок-даа болза таарыма-лы байдалдарын тургузуш турар кижилерге-даа хамаарышпур совет кижилерин чөгүтү килеңгөшкөнүн үнүп келбейн барып шыдаас. Ол килеңгөшкөнү армиянын хой-ни-тининин үнү база бэр.

Ажылды чоңарын, илангыны өзүп орар салгалын хамааты бекл хү-лзөзгөдөрүн, нитилел мурунга бо-лудун хүлзөзгөдөн шын билерин кижилеринге көсүр черин шериг-пат-риоттук кижилерге өзлөп турар болган партия оон бистин кижилер-истин ийи-политиктиг дагытмыш-канын чарылас кезе кылдыр көр-үп турар. Комсомол, Бүгү эвеледин «Билит» нитилел болган эске-даа хой-ниини организациалары бо тала-

зы-биле өзөш эвес ажилдарын чор-чуп турар. Аныктарын кижилер-инге болган армияда кадрлар бед-леткөргө ДСААФ-тын үр-түнелетип ажилын оналал демдеглээр чууга-ла. Ол ажил улам күштөйи дээринге илгээр бис.

Ам уеде улустун инициатива-зын болган чогаалдык боталдарын хогжудеринге калбак делгенерин бе-рип турар ийди байдал, уагтунула-нын ийди стили партияда болган чуртта тургузуган — деп, СЭКП-нин Красноярск крайкомунун бири секретары А. А. Номарес болуун чу-гаалында медеглзэн. Партия хүр-зөзгөдөй ийелет болган организав-тыг чалгыс эйн бижыгып турар, пар-тия эге организациаларын ролу бедип турар, чурттуу амьдыралын бугу кавыларына партиягыл уаг-тууга экинжип турар.

Бистин крайын партия организа-циясында дурт муң хире партия эге организациаларын санаттынн турар. Бо дээрге — ажил-агыйнын бугу амыралында, нитилел амыралында-га болган кижилерин кижилеринге делгем саларын чедирин турар уагт күш-тур. Болувустун кол соруга-зыс кадрлар-биле хун бүгүлө ажил, оларын ийелет дагытма-зы деп санап турар бис. Партиянын организациа талазы-биле улам ийи-байыгалаары болган организавк ажилын делгемли беддеринге СЭКП-нин Уставына килерин-биле саналар турар өскөргөдөй болган немелдээр уагт ужурагыл болур.

Съездеги акы-дунма партиянын төлөөкчлөрүнүн чуугаалын бис шугтуму өзүп күчөргөйи биле аны-надыс деп, оратор оон ийи улам-чылаан. Бистин партияныс ленинчи шын орукта турар дээр дугайын ре-челетип турар бистин дайынчы эше-ригистин болган чыгыс уагт-бодал-дырлыгыныс бугулаа эске экн не-эргим-дир.

Сибиряк будуручкү күштөрүн хогжудеринге партиянын болган ча-зактын урулчу кичөөгөй салышкы-нын Красноярск крайын ажил-чы чоңарын өөрү четтиришкын-биле медеглзэн турар. Ол сагыш чо-наашкынын практиктиг үнелдери-ни бирээ болза бистин крайныска чеди чыг дугузундаа тилел ал-дынган боттуг чедикчинер оон бо-луп турар. Ийи-лаа-ла олар чепте-терден бистин карактарынысты ажилтаас ужураг.

Сибиряк байдалдарына хама-рыштыр алмрга, ажил-агыйын ко-мплексилг планназын болган хог-жудерин практика кылдыг боттан-дыры оон уагт-дугайы. Бо тала-зы-биле чедир санаас чорук эконо-микага уагт когаралы чедирер. Оратор чикер кылдыр транспорт ту-лушкунун болган чад районны ажил-агыйга шигеэдин алдырыне ажилдарын харыг уагт болган ха-мыштыр шипилеринин эржежок чуугулазын айткан. Транспорт оон ажилыг ажилдарына курут чо-руушкуну чук-биле хандыра-рын алындаа барып шипилерин эржежок чуугаа.

Планнашынын болган будуру-гын эргелен башкарын улам ханы эртемге үндөйшп тургузуш турар аны-га байдала калдыг-даа айттыр уагт ажил-агыйына эк-не ажилыг болуун барылаалан шипилерин турар ужураг. Моон-биле кады бистин чүгүрүскаа аны-га райондарын, илангыны Сибиряк оонагай байдалдарын ханымы-биле өөргөй болган барылаалары чу-гула. Чыгыс температургай байдал-дар ажилдар тускай техниканы тургузар а-1 хей катан чуугаалажп келген, мичалза-даа практиктиг бу-рунгаралашын шугт-ла багыз бооп турар. Бо айттырнын чидин ма-шина тулушкуну министрстволарын ийи уагтуну болган план ор-гандарын ажилдакчылар бол-бай турар ирги бс деп байдал тур-гузуп кээр. Сибирье тургузугуну турар чад уагт будурунделерге ко-рудгын төлөөкчлөрүн шипары ку-дун дээр чамлык төлөөкчлөр бол-ган эртем-шипилел организациа-ларын эш Кокарес шугтумчузэн.

Амы уеде экономиктиг билг те-хниктиг болган нити белекес мун-шак ийди чуугаа апар чоруп. Ий-чалза-даа чөр-дөе мергежиян экономикагын чедикчеп чиди-биле илереп турар апарган. Бо тала-зы-биле кадрларын бедкетэрин дүг-дөй херек деп оратор оналал де-меглзэн.

Бистин партиянысты Топ Коми-тетинин отет ителет кижилер дугайында ленинч мынакы-биле синиккен-дир — деп, Москва обла-сты «Звенигородск» совхозунун са-анчы Л. А. Сысоева съездинин ий-диринден медеглзэн. — Көдө ажил-агыйын ажил-шипилерин муру-нунда делгем болган тола перспек-тиваалар ам уеде ажиттыган. СЭКП ТК-нын мурт Пленумунун шипилер-ини күш-ажалын организавтарын болган планназынын аргала-рын чаазы-биле тодараткан. Кижилер чоңууч көпөсн санаа өөрөйи ап турар, экономика бугу-ниинтин са-гыш чоңарынын апар чидар. Ам кижиг уаган-сарыла чок анаа-ла ку-седикти болбас. Билин алдыр, ты-вар болган баш уагт көөр төлөзө, билер апар. Харын моон ужурада оон өөрдөлгөсө хажынды турар. Ам уеде экономиктег школалар ажил-агыйн бугузууда бар. Оларын ажилын экн болан кылдыган систе-малыг болуру күзөргөн.

Эртен чылын 60 нинизин баш бу-рузуден 3,743 килограмм сүтү са-нап алганын делегат съездеги ды-нактаган. Ийи-лаа-ла саанчынын ажилы, илангы мал чөл хуваал бээр, чик эвес болуп артып тура-

рын ол демдеглзэн. Мал чөмүн ээл-чег иштинде будун чартык тоңна че-дир дажыгып кээр, ол дээрге бисте машиналар болган механизмер чо-гунда эвес, а оларын комплексилг эвес ажиллап турарындын мындыг бооп турар. Ийди механизация ду-гайын бистин саанчыларын: кно-паны базарга — орта дери бэр деп хей эвес чуугаалажып турар. Ийди механизацияга кандыг-бир чалгыс элементин шигеэдин алдыр нити айттырнын шипилерин шыдаас, маанак комплекс машиналар херек.

Мал ажилында күш-ажалды орга-низастан турарын дугайын чууга-лаасан тур мен. Дай бажында тур-гаш, орой чамы көр-дөй, херек кы-лаа будун хун фермага эртер. Ажил илангынын мындыг уагтарынын аныктарын болган чок-ла коругуш турар. Бистин абалында ийи ээл-чегил ажилдаар фермалар бар ал-парган. Ажилды мынаар организавтар ажил-биле кээп турар. Ийи-лаа-ла ийи ээлчегил ажил — перспективтиг болган калбаа-биле негелдери ужураг дүжүлүг-дир. Саанчылар-нын шөлөзүн уадыры чуугаа. Ийи медеглзэн — бо дээрге эвөш-тур.

Ак чеккилдиг совет ажил-ишчиге кичөөгөй болган сагыш салышкы-ны — бистин амьдыралыныстын хоолууз деп оратор медеглзэн. Ажилдарында ойлоталарын, күш-ажал чүрүмү кошкарларын ке-дир шипын хоолууу доктаа-зын неген турар эштерин санаан мен баа дегип турар мен. Бистин хүрзөзгөдөй чалгааларга орун чок.

Ажылдын чоругаалды утаап би-дир — ол дээрге уагт чадгай ме-деглзэн билишкын-дир деп, саанч ула-мычкан. Ийи чыл мурунда бистин аныктар делегацияны-биле калы Америкага чоруду, мичан мындай та-варыла болган. Америкада хосталга калдыгы дээрин коругузар дээр, америк сенаторлар-биле бистин уа-гтарынысты кылган.

Мен, сен ким сен? — деп, айт-тырды. РСФСР-нин депутат, саан-чы мергежиян кижин мен деп ха-рылаан. Оларын артырарын бе-лин тыртываанын бергени ам са-нып тур мен. Ол ийди болур-даа ужураг. Оларын конгрессинде саа-нычар чок, «демократия» таа-рышпай турар болот.

Ийи-лаа-ла дээрлер мен хыла-рын шипилерин. Спракуус хой-рага оларын бирээ, хоолуулар коругуш деп дилг кылды. Будун ажилчы холлар-дыр, харын көү-дөр дээр холдарын коругуш. Ол база-ла оларга эвөш болган. Аме-рик фермер Лешерге аалчы болуп киргенге менен баа катан ай-тырарлар: ам, сизерин Россияда ийи-терин канчаар сап-турарын кер-гүзүрөм дилер. Мен хейжиз саа-лымды эртерим. Совет Эвеледин ийи парламент кечигирин бестин ийи сап билер чүе-дир деп дээр-ге билген.

Бо таарышкын дугайын чүгө чу-гуалап тур деп бойд-дыр сир-сир, өшөр! Америкага болган бо чо-рук анаа-ла таарылаа эвес болур ийи. Бистин чүгүрүскаа болуун кы-шылери чүгө кара ажил кылмы эр-тегил, а эргелен-башкаар ажилды чүгө коммунист чорудуп турар-ден, коругузар капиталист, бур-жуаз пропаганда орадалжып турар болот. Олар бистин уагтуу: чал-гыс-агы — партия, а бөдүн куудекчиликчи — массалар кылдыр аныгалаар күзөп турарлар. Мэи ажилдаа турар совхозкаа беш ки-жини-не бирээс коммунист бол-гай. Бистер дээрге-ле, эргелен-баш-каар аны болур бис ийи!

Финляндиянын Коммунист пар-тиянын чигинге секретары Вилле Пессин ийди ууңу кээр, зал адыш чаксаакшыны-биле утаан. Бистин партияларынысты калы ажилда-жылзаны, оларын аразында ажил-дунга харылаалар хааным дара-дылаа уагт, бистин уагтарынысты хосталгазы дээр Финляндиянын бол-ган Россиянын ажилын шипчөөс-канын калы демиселин алдырып чачылдырына дайнып турар. Ол демиселин болган найыралыг үн-дөйи-биле СЭКП-нин үндөйи-биле В. И. Ленин болган шын улус-тун эд дээр төлөөкчлөрү турган.

Финляндиянын коммунисттер, фин улустун калбак кезин-биле бир де-мэй, СЭКП-нин XXIII съездинин ажилын уагт соңуура-биле хайга-ар турар болган оон шипилерин маан турар. Ол шипилерин чүгө Совет Эвеледин коммунист тур-гузушкунга эвес, харын делегей хогжудегинге уагт ужурагыл бол-дү чүгөн Финляндияда медеглзэн бу-лур турар. Бүгү кижиг төрөгөтөгө ужурагыл тайбыд политиканын хажык чок чорупу келгени дээр СЭКП-ге база Совет чазакка өөрү-шкүстү илгөөргө тур бис. Бо по-литиканы СЭКП-нин XXIII съез-динге баа катан балтыкан, улам ийи хогжудуп турарын көрүп тур бис. Силерин чедип ап турарынар тилеги бугузу — бо дээрге, со-циализм дээр туржун бугу килең-гөшкөн тилегинде болур-деп, эш Пессин медеглзэн.

Финляндияда чоктаа чад эртен парламент согулаазын буржуаз эконо-миктиг болган бүгү ийиктиг поли-тикага фин улустун хоумулаанын өзүлөзүн көргөсөн. Бо согулаа-ларга хей олутту чоң куштар алган. Ажилын чоңарын эрге-ажыктаа хамаарыгалаар дика улуг чартыгалаарын чорудуп болурунун аргалары тургузуган. Ийди болза-аа бо чартыгалаарын боттардын-рыга шипилерин ролду ажилын

партияларын аразында чалгыс-ап ойнаар ужураг.

Согулааларын түнеллиде Коммунист партиянын болган бүгү улус-демократтыг шипчөөшкын ролу эскен. Ол дугайын чад тургус-кан чазакка коммунисттерин килең-гөшкөн дугайында айттырын көлүргөн херчилеп турар.

Бистин партиянысты ийи ай бу-рунгаар эртен XIV съездин чоккук уеин экономика болган социал чаар-тыгалаарын калбак программазын хүлзөз алган, оон бис буржуаз пар-тияларын политиканын уагт ийи-пидүргөн бис деп, эш Пессин улам-чылаан. Бистин партияныстын уу-ру-тулаанын болган СЭКП-нин уу-ру-тулаанын аразында сөөлү чылдар-да эртерген чуугаалашкыннар бистин чурттарыныстын аразында ян-ды-буру талаалар-биле кады ажил-а-жылзаны улам ийи хогжудеринин аргаларын тургустан. Ийи-лаа-ла, Финляндиянын болган Совет Эвеле-дин Коммунист партияларын аразында долу ден эрге болган бот-болуп билчир чорукка үндөйи-биле калы-ажылдажыла чүгө бистин партияга эвес, харын бугу фин улус-ка канчаар-даа аажок уагт ужу-дугаалыг болур турар.

Финляндиянын уагтары, бугу де-легийин уагтары-биле бир дөмөй, америк империализмдин Вьетнам-да агрессияны шипымыз-биле буруу шаап турар — деп, эш Пессин ме-деглзэн. Бистин партияныс бо мындыг агрессияга шипилерин-биле ууру-лазын турар болган вьетнам улустун маадырлыг демиселин бөдүнүн аны-сеткили калып турарын медеглзэн турар. Сөөлү уеде Индонезияда бол-ган Африкада болуп турар болуш-кунар бистин сагыш-чоноашкыны-нысты боттуп турар деп, оратор чуугаалаан. Барын герман эвөш не-гелдери-биле болган милитаризмдин баш көдүрүп турар тайбынын хер-зөгө кыжанышкынын болдуруп турар.

Амы уеде делегейин коммуни-ст шипчөөшкынни болган деп ийи-лелетип бугу күштөрүн чалгыс-оон, империализмге уагт демисел-е оларын калы ажилдажылаа калы-жаңылаа-лаа артык эржежок чу-гула болуп турар. Делегейин комму-нист шипчөөшкынни чалгыс-оон чедип алынганы болуун тала-зында бугу кичөөшкынни кыл-дыры-биле бистин партияныс белеп, 1957 болган 1960 чылдарыг Москва-Чувал-дуурааларын доку-менттерин айткан принципналыг айттырар талазы-биле комму-нист болган ажилын партиялар-нын чигинге шугтумун бистер дегип турар бис.

Португалиянын Коммунист пар-тияныс чигинге секретары Аларо Нуналь Совет Эвеледин Коммуни-ст партиянын XXIII съездинин акы-дунма изиг байырын чедирен. Коммунист тургузары-биле чал-гыс-олтиг сирый каттышкан силер-ин уузунарга байыр чедирп тур бис-деп, ол чуугаалаан. Чөр бөмбү-рээге экн мурунчы болган депши-геги нитилелди тургузуп турар совет хой-ниин болган политиктиг тургузуга байыр чедирп тур бис.

Бүгү чурттарын коммунисттерин болган ажилын аныгынын де-миселин орун чырыткан, болуун дугулаазы болган үлгери-биле оларын баштап турар партияга съез-дин бо ийиринден байыр чедире-рин чөпсөөр көрүр. Уагт Ок-тябрьн социалист революцияныс 48 чыл эртен бөгүдө бестин, силерин партиялар делегейин ко-мунист шипчөөшкынни аванга-рдылаа чоруп турар. Империалист даражыларга уагт уагтарынын де-миселин уагт дуанын чедирп тур-бар Совет Эвеледин уагтарына, Ленинин партияныс изиг байыр чедирп тур бис. Делегей револю-циянын кол болган бугулаа чө-лөнгөжиге байыр чедирп тур бис.

Совет Эвеледин тайбынын кам-галарына шипилерин ужура-лаа ажил-чоругулаазын, аны-буру социал тургузугул курунелерин аразында тайбын догматизмдин-де дилежичи политиканын, ажил-чы чоңарын болган бүгү уагтары-ни демократия, национал хамаа-рышас чорук болган социализм дээр чепселдин калбарына таа-рышкын бистин канчаар ажиллап билеринистен хамаарыш дээрин билер бис дээрин оратор меде-глзэн. Ийи-лаа-ла ажил-агыйнын комплексилг хогжудеин, областын бойду байлактарын база күш-ажал-чы куруларын, кол будуруте фондуз билдирип ажиллаар дээр мынак ийди уагт соругалаарын боттаандыры республика болган эвелед органдарын уагт хамаа-рылаагы. Чикээлдеге, Кубаска хөмүр тынышын уагтарынын болу-р Чугаажок! Кокстуг хөмүрү ка-зып тил турар эске бөсөйинерге бо-лаарга ийди капитал салышкынын будун чартык катал, а оналган бот-уеиз будун чартык — ийи катал жуу болуп турар. Бисте чүгө эне-р-гетиктиг эвес, харын кокстуг хөмү-рү эк-не чик эртенги — ажил арга-биле тынышын таарышкын аргазы бар. Кубастын хөмүрү ха-рын-даа чуртун Европа кезеге хер-егелдери-биле бестин ажилыг. Мын-дыг турбуже хөмүр уагтуну планнап турар капитал салышкыны херелдетиер күчүлери дүрөп өзүлөзүн хандыраа турар.

Делегаттын болуп турары-биле алмрга, Барын Сибирье хөмүр, ме-

рар. Бистер ажилчы чоңар аныгы-нын болган бүгү португал наций

Съездининг хүн демдеглели

(Уланчылг. Эгези 5-ийн арьма).

Киж келген болза, 1965 чылда — 465 муу киж, азы музейн ажит-кай хүндэн бээр үш миллион ажит киж келген.

Экономиканы болгаш культураны хажуур, ажиты тооннары коммунист үзүл-балага кижизилер. Улуг Ленинни Төрөн туртуга төлөптүг болур дээш Ульяновск областын партия, совет, профсоюз болгаш комсомол организациялар, бүтү ажиты чоннары чүткүлдү аймаклар турар. Күш-ажылыг бекит бүүрүктү чүтүлүт хоорай дээш, ол микшаа гөтөрлүг чүтүлүмүг болгаш культураны хоорай дээш чарын Ульяновски калбарган. Ульяновск чарал, чагайжыды тутууган хоорай болгаш турарын көр дөн күзгүлөр чүтүлүт бистин күзгүлүс аяс, харын бүтү совет улустун күзүл болгаш турарын миннир өөрчүтүг-дүр!

Ульяновски көрүндүрү турар улуг кичээлгэй дээш бистин партия-ыстын Топ Комитетинде, Совет чакка өөрү четтиргенинги илгерейл турар бис. Амы беш чылда Ульяновскины үзүлүрүг, тулут индустриялыг, чүтүлүт, коммунал болгаш культура амырал тулутурунга капитал салымшыкынын хемчээли 700 миллион рубль болур.

Хоорайны төл кезең чарты тудары көрүндүр, азы В. И. Ленинни Топ музейин Ульяновск салбырын бажыны болгаш политиктиг чырымышкынын область бажыны, хөжүм үчүлүшлү, библиотеканы, чүтүлүшлү музейн, чүтүлүт галереялыг концерт залын, үзүлүт гостиницаны, башкы институтун өөрчүлүт көрүндүр болгаш өскө-дөө тулутуларын турар. Волганы өрөөндө парк девискееринге пионерлер Ордуну турар.

Бүдүнгөн ажитыларын бүтүсидеги областны ажиты чоннары кийикшен. Бо ажит-хөреке улуг үзүлүтү Москваны, Ленинградны болгаш өскө-дөө хоорайларын төлөптүг организациялар кийирип турар.

Хоорайны төлөвлөөлөр болгаш туурагына илерет турар четтестерин: документацияны түшүп ажит-лап кылы турарын, тулут темпизинден бүүрүтүг баалаанын чыдып каап турарын, төлөптүг ажитыларын кошкак үзүлүтү турарын оратор демдөөлөр.

Хоорайны болгаш Ульяновск областын көдөзүнүн ажит-ишчилерин чедимшикеринин дугайын сөзгө айт Сокотлов түнөлдө чүтүлүт. Чед чылда үзүлүтү бүүрүлгөинин хемчээли ийи катан

улаткан, күш-ажылыг бүүрүктү-дү бүүдүн чартык катан өскөн, 60 үзүлүтү бүүрүлгөинин болгаш үзүлүтүг дээрлик туткан: чед чылда тараа бүүрүлгөини ортууа-биле бир чылда 33 хуу өскөн, тараа беледөөринин планнарын чыт бүүрүдү күзүсиди өскөн. Мал ажитынын продукциянын салып алыры дык өскөн. Областын партия организация бүүдүн күжүн ишчилерин чаз беш чылда үзүлүтүг дээрлик улам чедимшикерин күзүсиди өскөн улаадырын турар.

Мурнуу-африка коммунист партиянын мурундан оон дараагы эш Лебани СЭКП-нин XXIII съездинде байыр чедирген.

Совет Эвелединия төгүлүт чедимшикерини чөр бөхбүрээин бүүрүтүп үшүтү бир келин чурттан чурттан оон дөт чурттарын бүүрүтүп ишчилеринин, социализмге үзүлүшүн салган, империализмге үзүлүшүн, национал хостаа болгаш хамаарыш чөрүк дээш Азия, Африка, Топ болгаш Мурнуу Америка улустарын демиселинге кайгамчык чедимшикерге үзүлүшүн салган.

Ам империализм Мурнуу Вьетнамын үзүлүшүн удуу араатангы, хымыкы дайыны чөрүтүп, Вьетнамын Демократия Республиказын удуу агрессиянын араатангы үзүлгөдөргөн кылып турар. Азияны болгаш Африканы хамаарышпас ажал чамчык чурттарынга контрол-лөөтүг үзүлгөдөргөн кылып, шериг аргыларын организацияп турар ишти киришкен кунтерин империализм илгерейлди база күтүп турар. Империализм боттарынын өскүткен антикоммунист калчараашкынын ажитылашаан, азия болгаш африка чурттарда революциянын чаалап алышыкынарын уулаууларын, боттарынын колониализм тергидишкынын чаз хөйүр-биле катан тургузуп алырын орадашын турар. Олар тайгыга аялдуу, химикит болгаш бактериялдуу дайынын көрүндүгү чүтүлүр-биле кыжанын турар.

Делегейин улустары ол өдүрүкчү үзүлгөдөргөн болгаш кыжанын кылып мурнуга дүжү бербес. Вьетнам улустун маалырын демисел хостаагы аныкшыдыг бүүрүтүп кийикшен сөрүк кийирип турар. Анголаны, Малавины болгаш өскө-дөө чурттарын тайгылыш чок патриоттары боттарынын хостаагы дээш чедимшикер демисел чөрүтүп турар. Бүүрүтүп илгерей империализмге болгаш реакцияга үзүлүтү, тайбын, демократия, национал хамаарышпас чөрүк болгаш социализм дээш демиселчилерин хурааазын өзүп турар.

Ол ажитылар чүтүлүт, төгүлүт үжүр-дуздыг демиселге антиимпериализм күштерин үзүлгө аргө-ажыктары болгаш аяс сорулганы дүжүп турар. Оларга мырнай аргө-жөк-чүтүлү чүтүлү болгаш нинти стратегия шүгүмү болгаш практиктиг бажынарын боттарынынга күжүн ишчилерин каттыштырары болгаш чангыс эпти хандыры болгаш турар. Бистин партияны антиимпериализмге бүүрүлгөини күштерин болгаш хачыктын мурунда оларын революстуг авангарды — коммунистерин, сыры каттыштырарын хөдөөтү тайгылыш чокка тур-жүп турар. Бистин хурааазын ишчилерин чүтүлү бистин дайынына-рымы — империализмге чедимшикер болгаш турар: колониализмге болгаш фашизмге агрессияга база дараагы чурттарын турар бистин үзүлүсүг микшаа, мындг улустар бирги элгө-жөк чөрүлгөдөргөн кыжылап турар. Оон ужурунда, Мурнуу-африка коммунист партияны боталы-биле алырга, империализмдин чаз хал-дашкынарын өйүр шаарына өргө-жөк чүтүлү антиимпериализм күштерин улам мыдай каттыштырар сорулга-биле коммунист болгаш ажитыны бүүрү партияларын Чеву-дөө хураагы чыгыштар тө шаага келген.

Демократия хостаагыш империализм базарына өдүрүкчү фашизм арга-методтарын ажитылап турар расиши колониализмдин хостары гүт-чүрүмүг удуу мурнуу-африка улус амырал чурттар өжөш аяс, а харын өдүм дээш демисел турар.

Ам 8000 ажит политиктиг хөрдү-дүгүлгүлүг чара бажынара хиличкерин чыдар болгаш оларын эл калдыг-дошкун байдалар-биле ажитылап турар. Мурнуу-африка улустун база бир кол үзүлүкчү болгаш кескү адвокат Абрахам Финшерин бо үдө судлап турар. Судла-тырыктын сандаанын аш Финшер Мурнуу Африкада сөөк-зы мылар чөрүккэ үзүлүтү килеңишкы-биле бүүрүлгөдөн болгаш оон мөдөгөини ботал: «чуртун чонуну дөртүгү үш келешин күзүл-соруу мырнай илгерейлди турар боталдырага бараан болур арганы арий-нуур мөдө-берейн турар».

Абрахам Финшер болгаш оон кам-галап турар чагай хөдөө-биле эл-сөткүл каттыштырарына болгаш оон дөд-дөдөн хостаагыш негээрине делегейлик демиселгел болгаш демократия бүүрү күштеринин төлө-лөктөрүн илгерей сөзгөдөргөн, ил-дирини оон-биле кыжырып турар бис деп, эш Лебани чүтүлүт.

Мурнуу Африканын улустары бистин демиселчилер СЭКП-нин тала-ында чыгылыш чок дөткөчкө боталы-биле үзүлгө көрүп турар бис. Совет Эвеледи сөөк-зы мылар чо-

рукка делегей хөдөөчлөрүн чүтүлгөдөргөн аяс, харын база национал хостаагыш бистин демиселчилер үнөлтү практиктиг хулаамчыны көр-гүзүп турар. СЭКП болза империализмге болгаш колониализмге удуу революстуг шүмчүлүккөинин ак-сет-килдиг болгаш илгөдөргөн өңүчү болуп турар.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

Иччаага-дээш ол чүтүлүт, чүтүлүт болза, XXIII съезд болгаш оон ажиты-тайбынын болгаш тайбын калдык-дошкун логинаашкынын хөдөөтүг ажитылап турар. Чөр бөхбүрээин улустары СЭКП-нин салып турар тайбынын дүүрүлгөини чок, боттуг болгаш ула-зылдыг политиканын көрөйи ба-рып шыдаас. Ол политиканын үнө-лөдөргөн чурттарын бүүрүлгө-дөргөн болгаш күчүзү салдыган. Улустар силерин политиканын

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүлү-болуп турар деп, эш Каштан чүтүлүт.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

Иччаага-дээш ол чүтүлүт, чүтүлүт болза, XXIII съезд болгаш оон ажиты-тайбынын болгаш тайбын калдык-дошкун логинаашкынын хөдөөтүг ажитылап турар. Чөр бөхбүрээин улустары СЭКП-нин салып турар тайбынын дүүрүлгөини чок, боттуг болгаш ула-зылдыг политиканын көрөйи ба-рып шыдаас. Ол политиканын үнө-лөдөргөн чурттарын бүүрүлгө-дөргөн болгаш күчүзү салдыган. Улустар силерин политиканын

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүлү-болуп турар деп, эш Каштан чүтүлүт.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

Иччаага-дээш ол чүтүлүт, чүтүлүт болза, XXIII съезд болгаш оон ажиты-тайбынын болгаш тайбын калдык-дошкун логинаашкынын хөдөөтүг ажитылап турар. Чөр бөхбүрээин улустары СЭКП-нин салып турар тайбынын дүүрүлгөини чок, боттуг болгаш ула-зылдыг политиканын көрөйи ба-рып шыдаас. Ол политиканын үнө-лөдөргөн чурттарын бүүрүлгө-дөргөн болгаш күчүзү салдыган. Улустар силерин политиканын

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүлү-болуп турар деп, эш Каштан чүтүлүт.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

Иччаага-дээш ол чүтүлүт, чүтүлүт болза, XXIII съезд болгаш оон ажиты-тайбынын болгаш тайбын калдык-дошкун логинаашкынын хөдөөтүг ажитылап турар. Чөр бөхбүрээин улустары СЭКП-нин салып турар тайбынын дүүрүлгөини чок, боттуг болгаш ула-зылдыг политиканын көрөйи ба-рып шыдаас. Ол политиканын үнө-лөдөргөн чурттарын бүүрүлгө-дөргөн болгаш күчүзү салдыган. Улустар силерин политиканын

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүлү-болуп турар деп, эш Каштан чүтүлүт.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

Иччаага-дээш ол чүтүлүт, чүтүлүт болза, XXIII съезд болгаш оон ажиты-тайбынын болгаш тайбын калдык-дошкун логинаашкынын хөдөөтүг ажитылап турар. Чөр бөхбүрээин улустары СЭКП-нин салып турар тайбынын дүүрүлгөини чок, боттуг болгаш ула-зылдыг политиканын көрөйи ба-рып шыдаас. Ол политиканын үнө-лөдөргөн чурттарын бүүрүлгө-дөргөн болгаш күчүзү салдыган. Улустар силерин политиканын

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүлү-болуп турар деп, эш Каштан чүтүлүт.

Мурнуу-африка коммунист партияны ТБ-ынын байырыга харын кыдыр сөзгөдөргөн делегаты айтш чаксаан.

— Бүүрү кижилер төлөгөтөн-биле бир дөмөй, бүүрү канала улустун кичээлгэй селерин сөзгөдөргө үзүлгө-дөргөн, Канаданын Коммунист партиянын чингине секретары Уильям Нэштон чүтүлүтүг, делегаты оон чыдып-биле уткан. Хей миллион кижилер селерин мында айттып турар — чүүдөргөини база күжүр-монопольист капиталынын чедир чүүдөргөини дөдөргөп көрүп турар. Силер ажитыларын болгаш алай-хаагыларын ажит төлө-лөргөн, пенсияларын болгаш өскө-дөө төлөвлөөргөн көүдөргөн, хоорайда болгаш көдөргө совет кижилерин амырал дөдөргөн бидерин айттып турар-дыр силер. Иччаага капита-литизм чурттарда ажитылар боталы-биле амырал илгөдөргөн бидерин чедип алыр дээш ажитылап турар. Чакса, эртек чылда Канадада ажит сөксө-дөө чыгылыш, дайын сөзгөдөргөн баштайт чыдып соода эл бекит демиселге чедкен.

Силерин сөзгөдөргөн — ол дээр сөс кырыга аяс, а хөдөөчлөр бүүрүтү демократиялыг кайгамчык көрүзүгү-дүр. Харын эл демократия дөдөргө капитализм чурттарда бекит шиптирлерин үзүлүтүг, а моно-полизм болгаш оларын чактаары хулаап айт турар. Бо шиптирлер чурттуг болгаш улусты эргө-ажык-тыр хандыры аяс, а канчаларын ушта сөрүп алыр сорулганы салып турар. Оон ужурунда силерин сөзгө-дөргөн чөр бөхбүрээин бүүрү чөдө-ргөн демократияны болгаш депши-лгени чедип алыр дээш демисел турар бүүрү кийикшен сөрүк кийирип турар.

империализмдин агрессия үзүлгөдөргөн хөдөөчлөрүн чурттуг турар. Коммунист болгаш ажитылар партияларын хай нуруу-биле бир дөмөй бистин партияны болгаш ботунун шериг-лери үндүрүп, Жебев дугуржула-ларын шыгыты күзүсиди база бөдү-нү хуу-салымын дашкыкынын хол-гаарлаашкыны азы контрол чокка шиптирлээр эргени вьетнам улуса тыпысырче америк империализмни албаадыр депшилгелди кижилер төлөгөтөнни сөггөдөргөн сорулга-биле бүүрү деп санап турар.

Агрессорларын кычыктырар болгаш тускалар, дайынын негээр-лери бүүрүлгөдөргөн, антиимпе-риализм бүүрү күштерин делегей хөдөөчлөр чангыс аян ам кажан-гымыдан-дээ арык эргөжөк чүтүл